

– Bátorítsa gyermekét! Dicsérje mindazért, amit jól csinál. Ha jó érzéssel gondol önmagára, minden tőle telhetőt meg fog tenni. Azok a gyerekek, akik félnek a kudarctól, nagyobb valószínűséggel idegeskednek a teszt megírása közben, és nagyobb valószínűséggel hibáznak.

– Ne ítélje meg gyermekét egyetlen teszt eredménye alapján. A teszt-eredmények nem mérik tökéletesen mindazt, amit egy gyerek tudhat. Sok egyéb dolog is hatással lehet a teszt végeredményére. Például a gyereket befolyásolhatja a tantermi környezet, a tanár viselkedése és az, miként éri magát. Ne felejtse el, hogy egy teszt csak egy teszt.

– Kéresse fel gyermeke tanárát, amilyen gyakran csak lehet, hogy a gyerek fejlődését megbeszélhessék. Kérje a tanárt, javasoljon olyan feladatokat, amelyeket otthon végezhetnek el, hogy a gyermek felkészüljön a tesztre, és fejlessze megértési képességét az iskolai munka során. A szülőknek és a tanároknak együtt kell működniük a gyerek javára.

– Bizonyosodjon meg arról, hogy gyermeke rendszeresen jár iskolába. Ne felejtse el, hogy a tesztek tükrözik a gyerek átfogón általános teljesítményét. Minél több erőfeszítést és energiát fektet a gyermek a tanulásba, annál nagyobb valószínűséggel nyújt jó teljesítményt a teszteken.

– Biztosítson nyugodt, kényelmes helyet az otthoni tanuláshoz.

– Bizonyosodjon meg arról, hogy gyermeke kipihent a tanítási napokon, különösen, ha tesztet kell írnia. Azok a gyerekek, akik fáradtak, kevésbé képesek figyelni az órákon és megfelelni a teszt követelményeinek.

– Biztosítson kiegyensúlyozott étrendet gyermeke számára. Az egészséges test egészséges, aktív elméhez vezet. A legtöbb iskola ingyenes reggelit vagy ebédet biztosít az anyagilag rászorulóknak. Ha úgy gondolja, gyermeke élhet ezzel a lehetőséggel, beszéljen az iskola igazgatójával.

– Lásza el gyermekét könyvekkel és folyóiratokkal, amiket otthon olvashat. Ha új anyagokat olvas, a gyerek új szavakat tanulhat, amik esetleg a teszteken is szerepelnek. Érdeklődjön gyermeke iskolájában az ajánlott olvasmányokról vagy kérjen tanácsot a közkönyvtárakban.

A teszt után

Fontos, hogy a gyerekek átismételjék a tesztben írottakat. Ez különösen igaz a tanár által összeállított teszt esetében. Sokat tanulhatnak a kijavított és leosztályozott tesztből. Megmutatja, mi okozott nehézséget számukra. Ez különösen fontos olyan tantárgyak esetében, ahol a tananyag egyik része a másira épül, például a matematikában. Azok a diákok, akik nem sajátították el a matematika alapjait, képtelenek lesznek törtekkel számolni, négyzetre emelni, megérteni az algebra stb. Beszélje meg a helytelen válaszokat gyermekével, és állapítsák meg, miért azt a választ adta. Néha a gyerekek félreértik a kérdés megfogalmazását, vagy rosszul értelmezik, mit kérdeznek tőlük. Lehet, hogy a gyerek tudta a helyes választ, de nem tudta hűsosan kifejezni.

Az is fontos a gyerek számára, hogy lássa, jól gazdálkodott-e a teszt írásakor az idejével, és vajon a találgatás jó ötletnek bizonyult-e. Ez segíthet, hogy a következő tesztre változtatassanak mindazon, ami szükséges.

Önök és gyermekének el kell olvasnia minden olyan megjegyzést, amit a tanár a tesztre írt. Ha bármely megjegyzést nem világos, a gyerek kérje meg tanárát, hogy magyarázza meg azt.

A TKFI tesztírási módszere gyermekek ezreinek segít országoszerint. Reméljük, az ön gyermekének is hasznára válik.

SAMU ÁGNES

Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvány

Új kezdeményezés a francia nyelv tanításában Magyarországon

„A békés és egymást érteni akaró európai gondolkodóknak tudniuk kell: sorsunk ezentúl közös, s e közös létezés csak egy emberi léptékű politika újjáélesztésével válik lehetségessé. Kormányok és intézmények közötti ideális együttműködés sem oldhat meg önmagában minden problémát. Európának mindenekelőtt a különböző kultúrákat behálózó és országhatárokat átszelő személyes barátságokon alapuló kapcsolatrendszerrel kell válnia.” – vallja Marc Bubern strasbourgi egyetemi hallgató a Les enjeux de l'Europe című folyóirat felkérésére írt cikkében.

A személyes kapcsolat, a kölcsönös megértés nagyrészt a közös nyelven, annak megfelelő szintű ismeretén múlik. Ez utóbbi ma a közép-kelet európai régió egyik égető gond-

ja. E gond tudatában, a magyarországi idegennyelv-oktatás hiányosságai és egyensúlyzavarai orvoslására a Művelődési és Közoktatási Minisztérium 1992-ben létrehozta a Magyar-Francia Ifjúsági Alapítványt.

Az Alapítvány létrejöttének rövid krónikája

1991. november 14-én született meg az a magyar külügyminiszter s a művelődési és közoktatási miniszter által aláírt levél, amelyben mindketten hitet tettek a francia-magyar kapcsolatok erősítése mellett. S amellett is, hogy egymás kulturájának, nyelvének megismerésében milyen fontos szerep jusson az iskolának, a fiatalságnak. E cél érdekében felkérték ifj. Fasang Árpádot, a Magyar UNESCO-Bizottság főtájkárát, hogy tárgyaljon a francia kormány képviselöivel egy a magyarországi francia kulturális jelenléte erősítő program támogatásáról.

1992 elején létrejött az a tervezet, amely szerint francia vendégoktatókat hívnak magyarországi közép- és felsőfokú oktatási intézményben. Ahol francia oktatás folyik, ott lesz olyan anyanyelvi tanár (250-300 ember), aki az iskolában, a településen, „meghaltalmazott nagykövetként” képviseli hazája nyelvét, kultúráját. E tanárok jelenléte játékosan befolyásolja majd a franciatanítás színvonalát, kiegyensúlyozottabbá teszi az idegennyelv-tanítás mai szükre szabott irányultságát, s a magyar kollégáknak felmérhetetlen értékű mindennapos nyelvi továbbképzést biztosít. S mert mindez nemcsak magyar érdek, különböző (állami, regionális) francia szervek is támogatják majd anyagilag e tanárok magyarországi tartózkodását.

1992 áprilisában ifj. Fasang Árpád arról számolhatott be, hogy franciaországi tárgyalásai során, amelyeket francia hatóságokkal, szervezetekkel és magánszemélyekkel folytatott, mindenki nagy meglepedéssel nyugtázta, hogy Magyarországon kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a francia nyelv széles körű tanításának. Hasznosnak, fontosnak, időszerűnek tartották a tervet. Ekkor találkozott az AGIR nevű aktív nyugdíjas szakembereket tömörítő egyesület vezetőivel is, akik felajánlották segítségüket.

1992. május 25-én az új budapesti Francia Intézet megnyitása alkalmából mondott beszédében *Andrásfalvy Bertalan* miniszter úr bejelentette: „a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvány létesítését határozta el, hogy elősegítse a francia nyelv és kultúra magyarországi népszerűsítését, s hogy a két nép fiatalsága egymást kölcsönösen minél jobban megismerhesse. A Külügyminisztérium és más intézmények segítségével túlmenően a főváros vezetői is rokonszenvvel fogadták a kezdeményezést, és szándéknyilatkozatot tettek, hogy hozzájárulnak az Alapítvány alapítókéjéhez.”

1992. szeptember 8-án megérkezett az első 10 francia AGIR-tanár, akik egész tanévben tanítottak egyelőre felsőoktatási intézményekben és kéttannyelvű gimnáziumokban. A második félévben még két friss nyugdíjas kolléga csatlakozott hozzájuk.

1992. szeptember 10-én a kormány jóváhagyja a Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvány alapító okiratát.

Az alapítvány kuratóriumában képviselteti magát a Francia Nagykövetség, a magyar Külügyminisztérium, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a Fővárosi Polgármesteri Hivatal. A kuratórium elnöke ifj. Fasang Árpád. Mindehhez kellett rendíthetetlen hit, konok tenniakarás, többek önfeláldozó munkája – hiszen a szervezeti keret még nem létezett –, hogy az álomból realitás legyen. A nagy kísérlet nehéz körülmények között indul útjára. A francia fél erkölcsi támogatása, elismerése megvan. A francia fél hozzájárul az alapítókéhez (magánszemély) 500 frankkal. A Fővárosi Önkormányzat azonban nem tudja folyósítani a megajánlott 3 millió forintot. A bért, a társadalombiztosítási járulékot, s a legtöbb esetben a lakásbérleti díjat is a Művelődési és Közoktatási Minisztérium állja.

Az első sikerek

Az első év pedagógiai, emberi sikere igazolja az alapítványt megálmodó Fasang Árpád hitét. A magyar intézmények mindegyike megújította anyanyelvi francia tanár iránti ké-

relmét az 1993/94-es tanévre, s a 12 francia közül 8 kéri szerződése meghosszabbítását. A francia és magyar regionális sajtóban cikkek jelennek meg az úttörő vállalkozás résztvevőiről. Az interjúk többfajta tanulsággal szolgálnak. A megszólaltatott francia tanárok szinte egyöntetűen nagy elismeréssel szólnak a magyar diákok franciáknál magasabb általános műveltségéről, udvariasságáról, munkafegyelméről. De észrevételezik azt is, hogy sok hallgató passzív, amit annak tulajdonítanak, hogy a diákok nincsenek azoknak a nyelvi eszközöknek a birtokában, amelyekkel ez leküzdhető lenne. A Jászberényi Tanítóképző Főiskolán tanító *Calvas* úr vonta le azt a minden bizonnyal több helyütt érvényes következtetést, hogy a magyar gimnáziumban a tanítás során az írásbeli nyelvhasználatból indulnak ki, azaz szinte úgy tanítják, mintha a nyelv nem élő organizmus, a kommunikáció eszköze lenne. Így aztán a diákok erősek a nyelvtanban, de nehezen jutnak el odáig, hogy szabadon kifejezzék magukat, azaz kommunikációs eszközként használják a nyelvet. Az egi főiskolán tanító *Mir asszony* év végi összegzéséből egy mondat: „munkánk nagyon érdekes és nagyon hasznos, mert bár az itt folyó képzés jó színvonalú, hiányzik a szóbeli gyakorlat.” Már az első év tapasztalatai megerősítették azt a pedagógiai elképzelést, amely az Alapítványt életrehívó gondolatok között szerepelt. Ezek az oktatók azt hozzák személyükben, amit mi, magyarországi franciatanárok legjobb esetben is csak szimulálni tudunk: a nyelv hétköznapi valóságát, iskolai tanuláson túlmutató hasznát az életben. És természetesen nemcsak a nyelvet, hanem ugyanilyen természetességgel hozzák az általa közvetített kultúrát, a mindennapok civilizációját is.

Van a programnak egy közvetett, nem ilyen evidens pedagógiai, de számunkra legalább ugyanolyan fontos hatása. A kapcsolat ugyanis nem „egyrányú utca”. Nem csak a nyelvet, kultúrát átadó és azt befogadó kapcsolata. A franciatanárokat ért mindennapi hatásokból, olvasmányaikból (mert többen módszeresen meg akarják ismerni népünket, országunkat), utazásaikból kirajzolódik egy eddig számukra többnyire ismeretlen Magyarország képe, kultúrája. Ezt közvetítik, sugározzák majd vissza Franciaországban. Most már a második év tapasztalataival mondhatjuk: itt tartózkodásuk során nemcsak a francia nyelv és kultúra meghatalmazott nagykövetei ők, de Magyarország, a magyar értékek közvetítőivé is válnak Franciaországban. A már idézett *Calvas* úr lírai vallomást fogalmaz év végi jelentés helyett az AGIR párizsi vezetőinek, amelyben megható szeretettel, elfogultsággal írja le az általa megismert népet, nyelvet.

A győri Tanítóképző Főiskolán tanító *Blandin asszony* szülőföldjén, Normandiában magyar napokat szervez a tanévet követő nyáron, több városban fellép a főiskola énekkara. Az egi tanárképző „világjáró nagyjia” (az Ouest-France róla szóló cikkének címét vettük kölcsön), *Mir asszony*, Heves megye és Loire-Atlantique kapcsolatait építi, hallgatóival Hevest és Eger városát bemutató francia anyagot készít. Mások „csak” diákcsereket szerveznek, bonyolítanak le. Építik az apró hidakat, amelyekeken egyre többen indulhatnak egymás, egymás megismerése felé. E népi diplomácia aprómunkájával hozzájárulnak ahhoz, hogy realisabb, tehát árnyalt, sokszínű kép alakulhasson ki rólunk, magyarokról is ott, Franciaországban. Az első év tényei bizonyították: az államközi szerződés szerinti anyanyelvi lektorok (ma ez 10 a felsőoktatásban 5 a kéttannyelvű gimnáziumokban) munkája nem elegendő, hogy az intenzív angol-amerikai, német jelenlét (az anyanyelvi tanárok száma több száz) mellett hangsúlyosan képviseltesse magát a francia is. Életképes volt a gondolat, hogy a kört szélesíteni kell. A francia Külügyminisztérium folytatásra méltó kísérletről beszél.

Az AGIR 1993. május 13-i körlevelében, amelyet tagjainak küldött szét Franciaország minden részébe, beszámol az első tanév tapasztalatairól, s jelzi: a Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvánnyal történt egyeztetés nyomán az 1993/94-es tanévre 30 oktatót szándékoznak küldeni, várják a jelentkezőket.

A Francia Nagykövetség Kulturális Tanácsosa *Françoise Allaire* 1993. július 7-én levélben értesíti Fasang Árpádot, a kuratórium elnökét, hogy a francia kormány támogatja a magyar fél kérését, hozzájárul 50 fiatal diplomás toborzásához, már az 1993/94-es tanévre. *Allaire asszony* arról is szól levelében, hogy a francia Külügyminisztérium anyagiilag is segíti az Alapítvány munkáját. Egyidejűleg valamennyi francia egyetemre elküldik a felhívást. A levél dátumából, s az egyetemi munkarendből sejthető: nem sokan olvashatják az új tanév megkezdése előtt. S a magyar oktatási ügymenetet ismerők számára

az is világos, hogy az idő rövidege milyen terheket ró majd az Alapítványra, amelyre a magyarországi szervezés java hárul. – Mindezek után vagy mindezek ellenére 1993 szeptemberében 40 francia oktató kezdi meg munkáját az Alapítvány szervezésében, 23 nyugdíjas, 15 friss diplomás és 2 aktív tanár. (Akihez a 2. félévben 1 nyugdíjas, 2 friss diplomás és 1 újabb aktív tanár csatlakozott.) A felsőoktatásban (tanító- és tanárképző főiskolákon, a budapesti és debreceni tudományegyetemen, közgazdasági egyetemen, külkereskedelmi, kereskedelmi, vendéglátóipari, műszaki főiskolákon) huszonhárman dolgoznak, az ország különböző középiskoláiban tizenheten. Ma az ország 26 településén, Berettyóújfalutól Csurgóig, Szombathelytől Békéscsabáig, Kaposvártól Ballassagyarmatig, Szentestől Tatáig alapítványi francia oktatók segítik magyar kollégáik munkáját. Ez az igazi „üzemmenet” első éve, annak minden jogi, adminisztratív gondjával, s a módosult helyzetben újabb pedagógiai kihívásokkal is.

Az e tanévre történő igénybejelentés egy olyan körlevél alapján történt, amelyet Fasang Árpád és *Dobos Krisztina* jegyzett, s amelyben szerepeltek a fogadás feltételei is. Ezt a dokumentumot kb. 150 oktatási intézmény kapta meg, és 65-70 helyről érkezett vissza szándéknyilatkozat. A francia féltől minden esetben szakmai önéletrajzot kértünk, amelyet nyugdíjas tanár esetében az AGIR adatbankja, a friss diplomás saját maga juttatott el hozzánk. A fiataloktól utolsó diplomájuk másolatát is elvártuk. A beérkező pályázatokat a Francia Nagykövetség Kulturális Osztályával szorosan együttműködve bíráltuk el, s próbáltunk összepárosítani intézményt és oktatót. Kimerítő előzetes egyeztetéseink, hosszú telefonjaink mérlegeléseink sikerét bizonyítja, hogy tanév közben egyetlen össze nem csiszoló pároson kellett csak változtatnunk. (Az első helyen magát rosszul érző fiatal francia tanár a másodikon aztán megtalálta önmagát, s a neki tetsző feladatot.)

A magyar fogadó intézménytől azt kértük, hogy biztosítsa a francia oktató szállását (ez az AGIR igénye szerint kétszobás, bútorozott lakás a nyugdíjasoknak, garzonlakás vagy önálló kollégiumi lakrész a fiataloknak), és a friss diplomások térítésmentes étkezését. (E különbségtétel okairól a későbbiekben szólnunk.) Az Alapítvány (azaz az Alapítvány előterjesztése nyomán a minisztérium) állja a francia tanár fizetését, amelyet a Francia Nagykövetség és az AGIR képviselőivel való tárgyalás során egyeztetett, átvállalja a társadalombiztosítás költségeit, a külföldiektől is levonandó járulékok fizetését. Felsőfokú intézmények esetében (mivel ott a minisztérium a fenntartó) a lakás bérleti díját is téríti. Vállalja továbbá két országismereti – pedagógiai hétvége szervezését minden francia tanár számára. Jó alkalom ez arra, hogy behatóbban megismerhessenek egy-egy magyar tájat, de arra is, hogy egymással találkozhassanak. A generációs háborúk korában szívmengető volt látni ősszel Sárospatakon, hogy a nyugdíjasok azon túl, hogy örültek egymásnak, milyen nagy kedvvel beszélgettek az akkor először látott fiatalokkal, akiknek ez szintűgy őszinte örömeire szolgált. A Francia Nagykövetség Kulturális Osztályával közösen többször szervez az év folyamán pedagógiai továbbképzést, szakmai tanácskozást a friss diplomások számára, amelynek költségeit, a szállást és étkezést szintén az Alapítvány állja. A francia Külügyminisztérium fedezi a friss diplomások évi egyszeri, a nyugdíjasok kétszeri hazautazásának költségeit, hazaszállítást igénylő betegség esetére pedig kiegészítő biztosítást köt számukra. Az AGIR-ral kötött megállapodása értelmében pedig a nyugdíjas tanárok számára étkezési hozzájárulást fizet. (Ezért nem kapnak ők térítésmentes étkezést.) Ime a fogadás anyagi háttere. Ebben az évben még sok döcönő, helyi buktató, néhol hivatalnok packázásai nehezítették az adminisztratív teendőket. Azért is, mert az október óta ígért, az alapítványi francia tanárok jogi státuszát egyértelműen tisztázó kormányközi jegyzékváltás, egyezmény még mindig nem íródott alá. Most már csak abban bízhatunk, hogy a következő tanévet ezzel a könnyítéssel kezdjük majd. Ezek a részletek, menetközben adódó technikai, adminisztratív gondok idén még aránytalanul sok időt és energiát raboltak el a fontosabb pedagógiai munkától. Nem tudtunk ellátogatni az intézmények többségébe; kevesebb idő jutott a francia oktatókkal és a magyar kollégákkal történő egyéni beszélgetésekre. S ez a hátralévő hónapokban már csak részben orvosolható.

Új tapasztalatok

Milyen új tapasztalatok árnyalják az első évben kialakult képet? A francia mint idegeny-nyelv-diplomás (FLE) fiatalok nem hagytak otthon olyan anyagi háteret, mint nyugdíjas kollégáik. Nekik többnyire itteni fizetésük az egyetlen jövedelemforrás. Képzettek, de többségüknek ez az első komoly szakmai gyakorlata, s túl sok az ismeretlen elem egyszerre, ezért is van szükségük a pedagógiai találkozókra, tanácsokra. Új jelenség, hogy néhányan közülük nem érkeznek számukra teljességgel ismeretlen országba. Otthoni egyetemi tanulmányaik során már találkoztak a magyar nyelvvel és kultúrával, és ide akartak jönni. Azon túl, hogy tanítják anyanyelvüket, tökéletesíteni akarják magyar nyelvtudásukat, mert a történelmükről, irodalmukról megtanultak révén megszerették ezt az országot. Ők már az új Európa, az egymásmellettség úttörői. A strasbourgi *Carole Metz* például azért került Csurgóra, mert az iskola úgy kért tanárt, hogy jelezte: nincs franciául tudó ember közöttük. Strasbourg azon öt francia egyetemi város közül való, ahol magyar oktatás folyik. Strasbourgban 3 illetve 4 évnyi magyar tanulmányok után egyetemi részdiplomát lehet szerezni.

Carole e diploma, nyelvi és civilizációs ismeretek birtokában, két debreceni nyári egyetem gyakorlatával felvértezve örömmel érkezett Magyarországra. Tudta, hova jön.

Hosszabb távon ezekkel az egyetemekkel lehet majd a legjobb kapcsolatunk, hiszen kölcsönösen segítjük egymás munkáját. Franciaországi magyartanítás, magyarországi franciatanítás ily módon kapcsolódhatnak össze, lehetnek – *Sütő András* szép képét kölcsönözve – egymásnak létrafokai.

Ennek szellemében építkezve, első lépésként a strasbourgi egyetemen kértünk fel koordinátort, aki a személyesség hitelét adja a távolban megfogalmazott célkitűzéseinkhez. Azt a *Marc Buber*-t, akitől e tanulmány bevezető sorait idéztük. Neki köszönhetően a strasbourgi egyetem jelentős számú friss diplomással képviselteti magát a következő tanévben a magyarországi oktatási intézményekben.

Eddigi tapasztalataink birtokában úgy látjuk (s ebben francia hivatalos partnereink egyetértésével találkozunk), hogy a jövőben a nyugdíjas tanárok számának az ez évi szinten, 25-30 fő körül kellene maradnia, s ők szakképzettségük, szakmai tapasztalataik alapján elsősorban a felsőoktatásban tevékenykednének. A fiatalok száma azonban feltehetően megkészsereződik, háromszorozódik majd. Minden fél számára hasznos itt végzett munkájuk: a friss diplomás számára előnyt jelent majd otthoni pályázatok beadásakor az itt szerzett szakmai tapasztalat. Mostani oktatómunkájukon kívül a jövőben is segítségre lehetnek oktatási, kutatási, de akár kereskedelmi kapcsolatok teremtésében, hiszen ha jól tettük dolgunkat, nem őriznek majd rossz emléket az országról. S jó az ittlétez a francia államnak is: legtöbbjüknek elhelyezkedési gondjai lennének Franciaországban. S az ottani munkanélküli pályakezdő értelmiségiek léleknehezítő gondjai helyett ők értelmes munkával töltik idejüket külföldön, ami anyagilag mindenféleképpen ki-sebber terhet ró a francia államháztartásra, mint az otthon kifizetendő munkanélküli segély,

Az eljövendő harmadik tanév

Az 1994/95-ös tanévet előkészítendő elérkezettnek láttuk az időt egy országos felmérésre, hogy lássuk a pillanatnyi pontos igényt: az ország minden olyan középiskolájába, ahol hivatalos statisztikák szerint franciát tanítanak, továbbá kivétel nélkül minden felsőoktatási intézménybe elküldtünk egy tájékoztatót, s mellékelünk egy kérdőívet, amelynek kitöltése egyben pályázat is anyanyelvi francia oktató fogadására. Még egy lap került a több mint 450 borítékba, melyet nemleges válasz esetén kértünk visszaküldeni, pár-szavas indoklással, miért nem tart igényt az intézmény francia oktatóra. A végleges eredményről még nem számolhatok be, csak most érkeznek még a válaszok. Becslésünk szerint kb. 80-90 intézmény vár egymaga vagy más intézménnyel közösen francia tanárt. A nagy tanulság a visszaérkező nemleges válaszok miatt. Megerősítenek bennünket abban, hogy megérzésen alapuló célkitűzéseinket jól határoztuk meg, de új irányokat is

szabnak. A végleges adatok elemzése majd egy másik tanulmány célja lesz. Két elgondolkoztató visszatérő érv csupán:

– „a francia nyelvre nincs társadalmi igény”, „eddig túl volt reprezentálva az iskola képzési koncepciójában”

– „a magyar tanárok jól ellátják a munkát, nincs szükség anyanyelvi tanárra”.

Ameddig a több mint 200, hazánkban megtelepedett francia cég közül egynek is Ausztriából kell franciául is tárgyalóképes vezetőt hozatnia magyarországi telephelyére, addig a magyarországi franciaoktatásra kell hogy legyen társadalmi igény. Ameddig magyar-francia szakos tanár nem tud, nem mer francia kollégája előtt megszólalni, mert görcsbe rándul a nyelve beszédgyakorlat híján, addig örülünk annak, hogy a jól képzett magyar tanárok mellett franciaországi tartózkodás során lenne igazán elsajátítható. S míg megvalósul e gyönyörű képességünk, addig az Alapítvány feladatának tekinti, hogy segítse a tágasabb, hozzánk közelhozható Európa kialakítását a maga szerény eszközeivel.

A. SZABÓ MAGDA

Egy francia Berettyóújfaluban

Iskolában, a berettyóújfalui Arany János Gimnáziumban 2 évig működött angol nyelvű amerikai kolléganő. De nemcsak angol anyanyelvű volt, hanem nyelvtanár is, ami igen jelentős előny a fogadó iskolának. Az angol szakos magyar kolléganőimmal gyakran értékeltük az anyanyelvi lektor jelentőségét a napi munkában, valamint a legcélszerűbb és a leggyümölcsözőbb együttműködés formáit. Ezek után került sor a Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvány keretében meghirdetett francia anyanyelvű kolléga foglalkoztatása iránti kérelem benyújtására. Sűrű levélváltások és a fogadás körülményeinek biztosítása után Michèle Hamedí kolléganő Budapestre érkezett 1993. szeptember 4-én.

Az első benyomások

Rendkívül fontos, hogy a hazánkba érkező külföldi vendégtanár méltó munkakörülmények között dolgozhasson. A pályázati feltételek között szereplő „férőhely” szónak nem az a megfelelője, hogy berakjuk a vendégtanárt egy kollégiumi szobába, közös WC-, fürdőszoba-használattal, főzési lehetőség nélkül („egy az, amit mi kapunk a menzán”), és élje túl a tanévet a kollégisták „életzaja” és -tempói közepette. A nyelviskola-vállalkozásokba hívott fiatal angol vendégtanárok is nehezen viselték a fentiekben vázoltakat, hát még az idősebbeknek milyen megpróbáltatást jelenthet a napi munka után afféle „egyetemistás” viszonyok között másnapra készülni, netán pihenni.

Városunk előljáróságában partnert találtam arra, hogy az idős, de nagyon fiatalos lelkesedéssel dolgozó amerikai kolléganőhöz hasonlóan a fiatal nyugdíjas francia kolléganő is egy garzonlakást kapjon frissen festve, tapétázva, berendezve, felszerelve. Iskolánk gazdasági vezetője és igazgatósa kellő együttműködésével a francia kolléganő megérkezéséig mindezt megvalósítottuk: virág az asztalon, a hűtőben 2 napi friss étel, vörösbor. A Keleti pályaudvaron francia zászlót és névtábláját tartva vártam rá, kocsival vittük állomáshelyére (nem fogadva el a „majd feltesszük a vonatra”-féle megoldást.)

A találkozást már természetesen megelőzte levélváltás az elképzeléseiről (heti munkarend, javaslatok) és a minisztérium által előírt óraszámról, az itteni iskoláról és lakáskörülményeiről. A személyes találkozás nagyon vidám volt: én a zászlót lobogtatva pásztaztam szememmel a peront, kerestem az ősz hölgyeket, míg ő egy villanytargonca bak-